

AKCEPTUJĘ

.....
data, oznaczenie (imię i nazwisko oraz
stanowisko służbowe), podpis osoby
zatwierdzającej program polityki
zdrowotnej do realizacji
oraz wskazanie podstawy akceptacji,
jeżeli dotyczy

***„PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ
Z ZAKRESU SZCZEPIEŃ PRZECIWKO GRYPIE
SEZONOWEJ DLA MIESZKAŃCÓW
POWIATU POZNAŃSKIEGO”***

Okres realizacji: 2021 r.

Podstawa prawna: art. 48 ust. 1 oraz art. 48aa ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285 ze zm.)

Poznań, 2021 r.

„Program polityki zdrowotnej z zakresu szczepień przeciwko grypie sezonowej dla mieszkańców powiatu poznańskiego” został opracowany uwzględniając Rekomendację nr 1/2019 z dnia 18 września 2019 r. Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w sprawie zalecanych technologii medycznych, działań przeprowadzanych w ramach programów polityki zdrowotnej oraz warunków realizacji programów, dotyczących profilaktyki grypy sezonowej w populacji osób w wieku 65 lat i więcej.

Zgodnie z ww. rekomendacją „opracowane modelowe rozwiązanie stanowi optymalne i uniwersalne rozwiązanie możliwe do wdrożenia przez jednostkę samorządu terytorialnego na dowolnym szczeblu. Niemniej jednak w celu dostosowania rozwiązań do potrzeb i możliwości jednostek samorządu terytorialnego, w poszczególnych elementach programu przedstawiono kilka wariantów rozwiązań, lub ramy, w jakich poruszać się można przy realizacji programu. Ostateczny kształt programu polityki zdrowotnej ustalany powinien być przez decydentów planujących realizację programu.”

Powiat Poznański opracowując przedmiotowy Program uwzględnił powyższe rekomendacje oraz posiadane możliwości finansowe, a także kilkuletnie doświadczenie w realizacji programu w zakresie profilaktyki grypy.

I. Opis problemu zdrowotnego i uzasadnienie wprowadzenia programu polityki zdrowotnej:

I. 1. Opis problemu zdrowotnego:

Grypa (ICD-10: J10, J11) jest ostrą chorobą zakaźną wywołaną przez zakażenie układu oddechowego wirusem grypy. Można podzielić ją na:

- grypę sezonową, czyli zachorowania występujące corocznie w okresie epidemicznym (na półkuli północnej, w tym w Polsce, szczyt zachorowań występuje w okresie od października do kwietnia);
- grypę pandemiczną, czyli rodzaj grypy występujący co kilkanaście/kilkadziesiąt lat w postaci światowych epidemii wywołanych przez nowe, nieznane do tej pory u ludzi podtypy lub warianty wirusa.

Czynnikiem etiologicznym odpowiedzialnym za wystąpienie zachorowania na grypę jest wirus grypy, należący do wirusów RNA. Grypę sezonową najczęściej wywołują wirusy typu A (podtypy H1N1 i H3N2, a w niektórych sezonach H2N2), w mniejszym stopniu wirusy grypy B (średnio około 20% zachorowań).¹

Charakterystyka zakażenia:

W przypadku zakażenia wirusem grypy charakterystyczne są:

- duża zakaźność,
- duże ryzyko powikłań,
- wymierne skutki zdrowotne, społeczne i ekonomiczne
- skuteczność właściwie prowadzonych działań profilaktycznych

¹ Rekomendacja nr 1/2019 z dnia 18 września 2019 r. Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w sprawie zalecanych technologii medycznych, działań przeprowadzanych w ramach programów polityki zdrowotnej oraz warunków realizacji tych programów, dotyczących profilaktyki grypy sezonowej w populacji osób w wieku 65 lat i więcej.

Zakażenia najczęściej przebiegają stosunkowo łagodnie, lecz w niektórych grupach pacjentów, ze względu na wiek lub współistniejące choroby, mogą wystąpić powikłania, a nawet zgony.²

Czynniki ryzyka

Czynniki wpływającymi na ryzyko zakażenia wirusem grypy i wystąpienia powikłań są:

- stan immunologiczny pacjenta wynikający z naturalnej odporności (pamięć immunologiczna) i/lub z zastosowanego szczepienia przeciwko grypie,
- ogólny stan zdrowia pacjenta i obciążenie chorobami przewlekłymi (np. u osób z miażdżycą ryzyko wystąpienia zawału serca wzrasta 2–3krotnie, u osób z cukrzycą istnieje 3-krotnie większe ryzyko zgonu z powodu zapalenia płuc lub grypy),
- wiek pacjenta,
- status ekonomiczny i społeczny (stan odżywienia, stan psychiczny, narażenie na stres, warunki mieszkaniowe i inne).

Zakażenia grypowe najczęściej występują wśród dzieci, ponieważ u dzieci brak jest pamięci immunologicznej dotyczącej wirusów grypy krążących w populacji we wcześniejszych sezonach epidemicznych oraz w skupiskach dziecięcych (żłobki, przedszkola, szkoły, internaty, obozy i kolonie) istnieje duża łatwość transmisji wirusa grypy.

Wiek pacjenta >65 lat, podobnie jak okres wczesnodziecięcy wiąże się z największym ryzykiem wystąpienia grypy o ciężkim przebiegu i powikłań pogrypowych.³

Drogi zakażenia:

Źródłem rozprzestrzeniania się wirusa grypy jest zakażona osoba. Zakażenie szerzy się:

- głównie drogą kropelkową – poprzez wdychanie wydzieliny dróg oddechowych osób zakażonych, rozpylanej podczas kaszlu lub kichania,
- rzadko poprzez kontakt z przedmiotami (klamki, poręcze, uchwyty w miejscach publicznych czy środkach komunikacji miejskiej) zanieczyszczonymi skażoną wydzieliną z dróg oddechowych.⁴

Zakaźność:

Czas inkubacji grypy jest krótki i wynosi 1–2 dni, rzadko 4 dni. Okres zakaźności zależy od wielu czynników i wynosi:

- u dorosłych – 6 dni; wydalanie wirusa rozpoczyna się zwykle 1 dzień przed wystąpieniem objawów klinicznych i trwa około 5 dni (zmniejsza się gwałtownie po 2 dniach),
- u dzieci – do 10 dni (małe dzieci mogą wydalać wirusy nawet 6 dni przed wystąpieniem pierwszych objawów klinicznych choroby),
- u osób z ciężkim upośledzeniem odporności wydalanie wirusa może utrzymywać się przez kilka tygodni lub miesięcy.⁵

Objawy:

Grypa charakteryzuje się nagłym wystąpieniem objawów:

- ogólnych – gorączka, dreszcze, znaczne osłabienie, ból mięśni, ból głowy (najczęściej okolicy czołowej i zagałkowy), uczucie rozbicia i złe ogólne samopoczucie,

² „Zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie grypy” Wytyczne Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce (2019)

³ „Zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie grypy” Wytyczne Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce (2019)

⁴ „Zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie grypy” Wytyczne Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce (2019)

⁵ „Zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie grypy” Wytyczne Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce (2019)

- ze strony układu oddechowego – ból gardła, objawy nieżytu nosa (zwykle niezbyt nasilone), suchy i męczący kaszel,
- innych (rzadziej) – objawy zapalenia krtani lub ucha środkowego, nudności, wymioty, łagodna biegunka.⁶

Powikłania po grypie:

Do powikłań grypy zalicza się:

- pierwotne grypowe – nie obserwuje się ustępowania objawów grypy; najczęstsza wirusowa przyczyna zapalenia płuc o ciężkim przebiegu w sezonie epidemicznym grypy, może przebiegać jako zespół ostrej niewydolności oddechowej (ARDS);
- wtórne bakteryjne wywołane przez *S. pneumoniae*, *S. aureus* lub *H. influenzae* – w okresie ustępowania objawów grypy lub w fazie rekonwalescencji (ponowna gorączka i nasilenie duszności, kaszlu, osłabienia); angina paciorkowcowa;
- zaostrzenie współistniejącej choroby przewlekłej;
- rzadko: zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu, encefalopatia, poprzeczne zapalenie rdzenia kręgowego, zespół Guillaina i Barrégo, zapalenie mięśni (w skrajnych przypadkach z mioglobinurią i niewydolnością nerek), zapalenie mięśnia sercowego, zapalenie osierdzia, sepsa i niewydolność wielonarządowa;
- bardzo rzadko (zwykle u dzieci): zespół Reye’a związany z przyjmowaniem preparatów kwasu acetylosalicylowego.⁷

Konsekwencje grypy

Grypa może powodować wielowymiarowe skutki zarówno indywidualne, jak i społeczne. Najpoważniejsze są konsekwencje zdrowotne, które zostały scharakteryzowane powyżej. Konsekwencje społeczne to obciążenie systemu opieki zdrowotnej, utrudnienie w zawodowym i społecznym funkcjonowaniu zarówno osób chorych, jak i członków rodzin sprawujących bezpośrednią opiekę nad chorymi, a ekonomiczne – koszty leczenia ambulatoryjnego i hospitalizacji, koszty leczenia farmakologicznego, absencja zawodowa chorych i członków ich rodzin.⁸

I.2. Dane epidemiologiczne:

Zakażenia wirusem grypy występują w Polsce powszechnie, przez cały sezon epidemiczny (liczony od października do września następnego roku). Zachorowania odnotowuje się głównie w okresie od października do kwietnia, jednak sporadycznie stwierdza się je również w miesiącach letnich (zachorowania występują wtedy najczęściej u pacjentów podróżujących na tereny, gdzie aktualnie trwa sezon epidemiczny grypy).

Zgodnie z danymi Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny (NIZP-PZH), w zależności od sezonu epidemicznego w Polsce rejestruje się od kilkuset tysięcy do kilku milionów (5 043 491 zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę w 2017 r.) w populacji ogólnej. Szczyt zachorowań ma zwykle miejsce między styczniem a marcem. Wskazuje się jednak

⁶ Rekomendacja nr 1/2019 z dnia 18 września 2019 r. Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w sprawie zalecanych technologii medycznych, działań przeprowadzanych w ramach programów polityki zdrowotnej oraz warunków realizacji tych programów, dotyczących profilaktyki grypy sezonowej w populacji osób w wieku 65 lat i więcej

⁷ Rekomendacja nr 1/2019 z dnia 18 września 2019 r. Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w sprawie zalecanych technologii medycznych, działań przeprowadzanych w ramach programów polityki zdrowotnej oraz warunków realizacji tych programów, dotyczących profilaktyki grypy sezonowej w populacji osób w wieku 65 lat i więcej

⁸ „Zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie grypy” Wytyczne Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce (2019)

na możliwość zaniżania ww. danych, ze względu na niedoskonałości systemu rejestracji przypadków chorób zakaźnych oraz fakt, że nie każdy chory udaje się do lekarza. W 2017 r. najwyższa zapadalność na grypę miała miejsce w woj. pomorskim (37776,3/100 tys.), najniższa w woj. podkarpackim (3951,6/100 tys.).

Zgodnie z danymi NIZP-PZH, najczęściej zgony z powodu grypy lub jej powikłań odnotowuje się w populacjach 40-64 lat oraz u osób powyżej 65 r. ż. W sumie, w latach 2009-2016 odnotowano 460 zgonów z powodu grypy, z czego najwięcej w roku 2013 (115 przypadków) oraz 2016 (103 przypadki).⁹

Jednym z powikłań grypy jest zapalenie płuc. Zgodnie z „Mapą potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu oddechowego (ostrych) dla województwa wielkopolskiego” liczba bezwzględna pacjentów z zapaleniem płuc wyniosła 11 560, a wskaźnik w przeliczeniu na 100 tys. ludności wyniósł 332,0 (dotyczy chorobowości szpitalnej).¹⁰

Z danych Państwowego Zakładu Higieny wynika, że w sezonie grypowym 2020/2021 odnotowano w kraju 1 424 782 zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę, w Wielkopolsce takich zachorowań było 209 183 (dane za okres od 01.10.2020 r. do 30.04.2021 r.)

Według danych Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Poznaniu (PSSE w Poznaniu) liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę w okresie od 01.10.2020 r. do 28.02.2021 r. wyniosła łącznie 43 962, w tym liczba zachorowań wśród osób w wieku 65 lat i więcej wyniosła 3 727. Wśród osób, które zachorowały 27 osób zostało skierowanych do szpitala, w tym 7 osób w wieku 65 lat i więcej. W przypadku pozostałych 19 osób powodem hospitalizacji były objawy ze strony układu oddechowego (w tym dla 5 osób w wieku 65 lat i więcej), w przypadku 2 osób – objawy ze strony układu krążenia (były to osoby w wieku 65 lat i więcej), a 6 osób hospitalizowano z innych przyczyn (nie było wśród nich osób w wieku 65 lat i więcej). W ww. sezonie PSSE nie odnotowała na terenie powiatu poznańskiego i Poznania zgonów z powodu grypy. Dla porównania w sezonie od 01.10.2019 r. do 29.02.2020 r. na terenie powiatu poznańskiego i Poznania zarejestrowano łącznie – 127 390 zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę, w tym liczba zachorowań wśród osób w wieku 65 lat i więcej wyniosła 11 343. Wśród osób, które zachorowały, 330 osób zostało skierowanych do szpitala, w tym 41 osób w wieku 65 lat i więcej. W ww. okresie PSSE odnotowała na terenie powiatu poznańskiego i Poznania 5 zgonów z powodu grypy, wszystkie zgony stwierdzono u osób w wieku 65 lat i więcej. (wyjaśnienie: dane z PSSE w Poznaniu obejmują dane dla Miasta Poznania i Powiatu Poznańskiego, nie uzyskano informacji dotyczących wyłącznie Powiatu Poznańskiego).

I.3. Opis obecnego postępowania w zakresie profilaktyki grypy sezonowej:

1. Postępowanie w zakresie profilaktyki grypy sezonowej w ramach środków publicznych:

Szczepienia przeciwko grypie sezonowej znajdują się w wykazie szczepień zalecanych, zgodnie z Komunikatem Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie *Programu Szczepień Ochronnych na rok 2021* (Dz. Urz. MZ z 2020 r. poz. 117).

Szczepionka przeciwko grypie znajduje się na liście leków refundowanych. Poziom odpłatności dla pacjenta w wieku powyżej 65 lat wynosi 50%, a dla osób, które ukończyły 75 lat szczepionka jest bezpłatna.

⁹ „Zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie grypy” Wytyczne Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce (2019)

¹⁰ „Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu oddechowego (ostrych) dla województwa wielkopolskiego”

Ponadto, w 2021 r. osoby, które ukończyły 75 lat, będą mogły skorzystać ze szczepień przeciwko grypie, na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 sierpnia 2021 r. w sprawie metod zapobiegania grypie sezonowej w sezonie 2021/2022 (Dz. U. z 2021 r. poz. 1581).

2. Rodzaje szczepionek przeciwko grypie:

Od sezonu epidemicznego 2017/2018 na rynku dostępne były szczepionki trójwalentne lub czterowalentne, a od sezonu 2020/2021 dostępne są tylko czterowalentne szczepionki. Dostępność szczepionek danego producenta na rynku zależy od sezonu epidemicznego. Jednak skład szczepionek pod względem typów/podtypów wirusa jest we wszystkich dostępnych szczepionkach w danym sezonie taki sam. Szczepionki przeciw grypie zawierają obecnie antygeny 4 szczepów wirusa grypy, rekomendowane producentom szczepionek przez WHO.¹¹

3. Rekomendacja dotycząca szczepień przeciwko grypie:

Zgodnie z Rekomendacją nr 1/2019 z dnia 18 września 2019 r. Prezesa Agencji w sprawie zalecanych technologii medycznych, działań przeprowadzanych w ramach programów polityki zdrowotnej oraz warunków realizacji tych programów, dotyczących profilaktyki grypy sezonowej w populacji osób w wieku 65 lat i więcej, Prezes Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji rekomenduje przeprowadzanie w ramach programów polityki zdrowotnej działań dotyczących profilaktyki grypy sezonowej w formie szczepień w populacji osób w wieku 65 lat i więcej oraz edukacji zdrowotnej realizowanej w ww. populacji oraz wśród personelu w placówkach realizatora, który ma kontakt z pacjentami.

4. Uzasadnienie dla wprowadzenia „Programu polityki zdrowotnej z zakresu szczepień przeciwko grypie sezonowej dla mieszkańców powiatu poznańskiego”:

- Szczepienia przeciwko grypie rekomendowane są przez następujące organizacje: Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce (KLRwP) 2016, Advisory Committee on Immunization Practices (ACIP) 2018, Advisory Committee Statement / National Advisory Committee on Immunization (ACSt/NACI) 2018, Australian Government Department of Health (AGDoH) 2018, National Institute for Health and Care Excellence (NICE) 2018, World Health Organization (WHO) 2019.¹²
- W Polsce szczepienia przeciwko grypie sezonowej zostały wpisane przez Głównego Inspektora Sanitarnego do Programu Szczepień Ochronnych w części II „Szczepienia zalecane”.
- Kolegium Lekarzy Rodzinnych w swoim stanowisku stwierdza, że najlepszym sposobem uniknięcia zakażenia wirusem grypy jest zastosowanie szczepionki przeciwgrypowej, która zawiera antygeny różnych szczepów wirusa grypy.¹³
- Prezes Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji rekomenduje przeprowadzanie w ramach programów polityki zdrowotnej działań dotyczących profilaktyki grypy sezonowej w formie szczepień w populacji osób w wieku 65 lat i więcej oraz edukacji

¹¹ <https://szczepienia.pzh.gov.pl/szczepionki/grypa/>

¹² Rekomendacja nr 1/2019 z dnia 18 września 2019 r. Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w sprawie zalecanych technologii medycznych, działań przeprowadzanych w ramach programów polityki zdrowotnej oraz warunków realizacji tych programów, dotyczących profilaktyki grypy sezonowej w populacji osób w wieku 65 lat i więcej

¹³ „Zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie grypy” Wytyczne Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce (2019)

- zdrowotnej realizowanej w ww. populacji oraz wśród personelu w placówkach realizatora, który ma kontakt z pacjentem (*Rekomendacja nr 1/2019 z dnia 18 września 2019 r.*).
- Założenia Programu są zgodne z określonymi przez Ministra Zdrowia priorytetami zdrowotnymi, ponieważ dotyczą zwiększenia skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom.
 - Interwencje zaplanowane w ramach Programu dotyczą zadań określonych w ustawie o zdrowiu publicznym, ponieważ obejmują edukację zdrowotną, promocję zdrowia i profilaktykę chorób.
 - Program jest zgodny z celem operacyjnym nr 4 Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 pn. „*Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne*”, w ramach którego zakłada się m.in. promocję szczepień. Przedmiotowy Program obejmuje prowadzenie działań promocyjno-informacyjnych dotyczących profilaktycznych szczepień ochronnych przeciwko grypie sezonowej.
 - Realizacja programu z zakresu profilaktyki grypy sezonowej wpisuje się również w założenia kluczowego dla regionu dokumentu wyznaczającego kierunki działań w obszarze zdrowia tj. „*Priorytetów dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej Województwa Wielkopolskiego*”. Zaplanowane szczepienia przeciw wirusowi grypy przyczynią się do zwiększenia odporności osobniczej na zachorowania, z kolei działania edukacyjne przyczynią się do wzmocnienia prawidłowych zachowań zdrowotnych.
 - Przedmiotowy Program wpisuje się również w założenia „*Programu działań Powiatu Poznańskiego w zakresie promocji i ochrony zdrowia na lata 2020-2024*”, przyjętego Uchwałą Nr XX/242/VI/2020 Rady Powiatu w Poznaniu z dnia 10 czerwca 2020 r. (cel szczegółowy: zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom”).

5. Podstawy prawne realizacji Programu:

- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. *o samorządzie powiatowym* (Dz. U. z 2020 r. poz. 920 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285 ze zm.);
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. *o działalności leczniczej* (Dz. U. z 2021 r. poz. 711);
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. *o zdrowiu publicznym* (Dz. U. z 2021 r. poz. 183);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. *w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025* (Dz. U. z 2021 r. poz. 642);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018 r. *w sprawie priorytetów zdrowotnych* (Dz. U. z 2018 r. poz. 469);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 lutego 2017 r. *w sprawie wzoru programu polityki zdrowotnej, wzoru raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej oraz sposobu sporządzenia projektu programu polityki zdrowotnej i raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2476);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 sierpnia 2021 r. *w sprawie metody zapobiegania grypie sezonowej w sezonie 2021/2022* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1581);

- Zarządzenie nr 355/19 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 sierpnia 2019 r. zmieniające zarządzenie Wojewody Wielkopolskiego w sprawie ustalenia priorytetów dla regionalnej polityki zdrowotnej w województwie wielkopolskim;
- Uchwała Nr XX/242/VI/2020 Rady Powiatu w Poznaniu z dnia 10 czerwca 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań Powiatu Poznańskiego w zakresie promocji i ochrony zdrowia na lata 2020-2024”.

II. Cele programu polityki zdrowotnej i mierniki efektywności jego realizacji:

II. 1. Cel główny:

- uzyskanie nie mniejszej niż 75% poziomu zaszczepienia przeciwko grypie w populacji docelowej Programu (tzn. osób spełniających kryteria kwalifikacji do Programu, u których planuje się wykonać szczepienia, w ramach umowy o realizacji Programu) w 2021 r.

Należy podkreślić, że nadrzędnym celem realizacji programów polityki zdrowotnej oferujących w ramach interwencji szczepienia przeciwko grypie jest zmniejszenie liczby zachorowań i powikłań pogrypowych. Należy mieć na uwadze, że efekt ten jest trudny do zmierzenia w okresie realizacji projektu z uwagi m.in. na konieczność laboratoryjnego potwierdzenia obecności wirusa u osoby chorej. Tym samym cele programowe i mierniki powinny skupiać się na efektach w postaci wysokiego poziomu zaszczepienia w populacji, możliwego do przeanalizowania w pespektywie krótkookresowej.¹⁴

II. 2. Cele szczegółowe:

- uzyskanie co najmniej 75% ocen pozytywnych (bardzo dobrze, dobrze) w ankiecie satysfakcji oceniającej program polityki zdrowotnej,
- objęcie edukacją indywidualną ok. 90% osób poddanych szczepieniu p/grypie w ramach realizowanego Programu.

II.3. Mierniki efektywności realizacji programu polityki zdrowotnej:

- 1) iloraz liczby osób zaszczepionych w ramach Programu przeciwko grypie i liczby osób z populacji docelowej Programu (wyrażony w procentach, na podstawie sprawozdania od Wykonawcy Programu),
- 2) liczba osób, które wyraziły zgodę na udział w Programie, ale zostały wykluczone ze szczepienia z powodu na stałe przeciwskazania zdrowotne, do ogólnej liczby osób, które wyraziły zgodę na udział w Programie (na podstawie sprawozdania od Wykonawcy Programu),
- 3) liczba osób, która zrezygnowała z udziału w Programie do ogólnej liczby osób, które wyraziły zgodę na udział w Programie (na podstawie sprawozdania od Wykonawcy Programu),
- 4) liczba osób objętych edukacją indywidualną w ramach Programu do liczby osób zaszczepionych p/grypie w ramach Programu (na podstawie sprawozdania od Wykonawcy Programu),
- 5) procent uzyskanych pozytywnych ocen w ankiecie satysfakcji oceniającej program polityki zdrowotnej.

¹⁴ Rekomendacja nr 1/2019 z dnia 18 września 2019 r. Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w sprawie zalecanych technologii medycznych, działań przeprowadzanych w ramach programów polityki zdrowotnej oraz warunków realizacji tych programów, dotyczących profilaktyki grypy sezonowej w populacji osób w wieku 65 lat i więcej.

III. Charakterystyka populacji docelowej oraz charakterystyka interwencji, jakie są planowane w ramach programu polityki zdrowotnej:

III. 1. Populacja docelowa:

Zgodnie z założeniami Programu **działania edukacyjne** adresowane są do osób w wieku 65 lat i więcej oraz osób z najbliższego otoczenia, a także personelu uczestniczącego w realizacji Programu (dot. personelu, który ma kontakt z pacjentem np. lekarze, pielęgniarki, rejestratorki itp.).

Szczepienia adresowane są do osób w wieku 65 lat i więcej zameldowanych na terenie powiatu poznańskiego (na podstawie oświadczenia, druk zostanie opracowany przez Wykonawcę Programu).

Szczegółowe dane demograficzne dotyczące liczby osób w wieku 65 lat i więcej w poszczególnych gminach powiatu poznańskiego przedstawia tabela nr 2.

Tabela nr 2. Dane demograficzne dotyczące liczby osób w wieku 65 lat i więcej w poszczególnych gminach powiatu poznańskiego.

Gmina	Liczba osób w wieku 65-74 lat	Liczba osób w wieku 75 lat i więcej	Liczba osób w wieku 65 lat i więcej
Buk	1 350	642	1 992
Czerwonak	3 027	1 023	4 050
Dopiewo	2 125	759	2 884
Kleszczewo	576	282	856
Komorniki	2 147	931	3 078
Kostrzyn	1 723	856	2 579
Kórnik	2 381	1 073	3 454
Luboń	3 413	1 733	5 146
Mosina	3 475	1 572	5 047
Murowana Goślina	1 702	596	2 298
Pobiedziska	1 997	910	2 907
Puszczykowo	1 300	660	1 960
Rokietnica	1 472	524	1 996
Stęszew	1 593	732	2 325
Suchy Las	2 026	708	2 734
Swarzędz	5 121	2 329	7 450
Tarnowo Podgórne	2 819	1 280	4 099
Powiat Poznański	38 247	16 610	54 857

Źródło: GUS - <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tablica>

Liczebność populacji, która zostanie objęta szczepieniami (populacja docelowa Programu):

Planuje się zaszczepić w ramach Programu ok. 8 229 osób (według szacunków na dzień opracowania niniejszego dokumentu). Jednakże należy podkreślić, że po dokonaniu wyboru realizatora Programu liczba populacji możliwej do włączenia w ramach Programu (populacji

docelowej Programu) zostanie przeliczona ponownie z uwzględnieniem faktycznego jednostkowego kosztu szczepienia wskazanego przez Wykonawcę w procedurze konkursowej.

W umowie o realizacji Programu zostanie określona ostatecznie liczba osób możliwych do zaszczepienia w ramach posiadanych środków oraz jednostkowego kosztu zaszczepienia.

Uwzględniona w opracowanym Programie liczba osób do zaszczepienia, stanowi 15% populacji osób w wieku 65 lat i więcej w powiecie poznańskim. Należy zaznaczyć, że przedmiotowy program stanowi uzupełnienie dostępnych świadczeń zdrowotnych w obszarze profilaktyki grypy sezonowej dla osób starszych. Od 2013 r. Powiat Poznański aktywnie włącza się w działania mające na celu promocję szczepień p/grypie jako skutecznej formy profilaktyki, zwiększenie wiedzy w przedmiotowym zakresie i zwiększenie wyszczepialności p/grypie wśród osób starszych.

III.2. Kryteria kwalifikowania do udziału w programie polityki zdrowotnej oraz kryteria wyłączenia z programu polityki zdrowotnej:

Informowanie o Programie:

Informacje o Programie zostaną zamieszczone na:

- stronach internetowych: powiatu poznańskiego, poszczególnych gmin powiatu poznańskiego oraz realizatora Programu,
- tablicach ogłoszeń: w Starostwie Powiatowym w Poznaniu, w urzędach gmin, w ośrodkach pomocy społecznej, w przychodniach lekarskich oraz innych miejscach użyteczności publicznej na terenie powiatu poznańskiego,
- w lokalnych mediach (prasa, telewizja, radio).

Informacje zostaną również przekazane do Domów Pomocy Społecznej, Klubów Seniora, Uniwersytetów III Wieku i innych podmiotów z terenu powiatu poznańskiego działających na rzecz osób uprawnionych do szczepień.

Działaniami edukacyjnymi zostaną objęte:

- osoby w wieku 65 lat i więcej (edukacja realizowana podczas wizyty kwalifikacyjnej oraz ulotka edukacyjna), dodatkowo osoby z najbliższego otoczenia seniorów (ulotka edukacyjna),
- personel uczestniczący w realizacji Programu (szkolenia dla personelu, który ma kontakt z pacjentem).

Kryteria kwalifikujące do udziału w Programie:

➤ dla osób w wieku od 65 lat i więcej

Kryteria włączenia:

- rok urodzenia (nie później niż 31 grudnia 1956 r.),
- zameldowanie na terenie powiatu poznańskiego (na podstawie pisemnego oświadczenia, druk oświadczenia zostanie opracowany przez Wykonawcę Programu),
- zgłoszenie się na szczepienie u Wykonawcy Programu (ze względu na ograniczoną liczbę osób możliwych do zaszczepienia w ramach Programu, Wykonawca potwierdzi przyjęcie zgłoszenia),
- wyrażenie zgody na zaszczepienie (druk zgody na szczepienie zostanie opracowany przez Wykonawcę Programu),
- stwierdzenie braku przeciwwskazań zdrowotnych przez lekarza kwalifikującego do szczepienia,
- brak wcześniejszego zaszczepienia się przeciwko grypie w danym sezonie epidemicznym.

O udziale w szczepieniach decydować będzie kolejność zgłoszeń.

Kryterium wyłączenia:

niespełnienie minimum jednego z wyżej wymienionych warunków kwalifikacji do udziału w Programie, oraz wcześniejsze zaszczepienie p/grypie w danym sezonie epidemicznym.

Kryteria kwalifikacji do udziału w programie polityki zdrowotnej dot. personelu w placówkach realizatora, który ma kontakt z pacjentami: współpraca z Wykonawcą programu polityki zdrowotnej realizowanego na zlecenie powiatu poznańskiego.

III.3. Planowane interwencje:

- działania *informacyjno-promocyjne* (m.in. plakaty, ulotki, informacje na stronach internetowych oraz w lokalnych mediach, informacje w przychodniach, a także innych miejscach użyteczności publicznej na terenie powiatu poznańskiego),
- *edukacja zdrowotna* w formie:
 - szkoleń/szkolenia dla personelu uczestniczącego w realizacji Programu,
 - edukacji pacjentów podczas wizyty kwalifikacyjnej/szczepienia przez osobę przeszkoloną.

Szczepienie poprzedzone jest udzieleniem kluczowych informacji na temat szczepienia (m.in. zakres działania szczepionki, jej bezpieczeństwo) oraz uzyskaniem świadomej zgody pacjenta. Lekarz udziela wyczerpujących odpowiedzi na wszelkie pytania pacjenta związane ze szczepieniem przeciwko grypie, poucza o prawidłowym postępowaniu dla uniknięcia zachorowania (m.in. unikanie czynników ryzyka, przestrzeganie zasad higieny), przekazuje pacjentowi zalecenia odnośnie dalszego postępowania, w tym na wypadek podejrzenia zachorowania.
 - ulotek edukacyjnych.

Zakres tematyczny edukacji dotyczący profilaktyki grypy, w tym szczepień ochronnych, propagowania prawidłowych zachowań, takich jak przestrzeganie zasad higieny, noszenia maseczek na twarzy - w sytuacji bliskiego kontaktu z chorym, zasad zasłaniania ust podczas kaszlu i kichania, a także sposobów postępowania w przypadku zakażenia grypą.

Prezentowane treści muszą być całkowicie oparte o bieżący stan wiedzy medycznej i epidemiologicznej; z wykorzystaniem gotowych, zweryfikowanych materiałów np.: <http://szczepienia.pzh.gov.pl/szczepionki/grypa/>, <http://wirtualnaakademiagrypy.pl/>
- przeprowadzenie *badania lekarskiego* w celu wykluczenia przeciwwskazań do wykonania szczepienia przeciwko grypie,
- *wykonanie szczepienia* przy użyciu preparatu szczepionkowego przeciwko grypie sezonowej przygotowanego na najbliższy sezon grypy, dopuszczonego do obrotu na terytorium RP (transport, przechowywanie i sposób podania zgodnie z zaleceniami producenta preparatu),
- poinformowanie o możliwości wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych i sposobie postępowania w sytuacji ich wystąpienia oraz przekazanie zaszczepionym osobom ulotki informacyjnej zastosowanego preparatu (ulotka producenta dołączona do opakowania szczepionki),
- wydanie zaświadczenia osobom zaszczepionym o przeprowadzonym badaniu kwalifikacyjnym oraz wykonanym szczepieniu - informacja powinna zawierać imię i nazwisko, rok urodzenia

osoby zaszczepionej, datę podania oraz nr serii szczepionki, podpis lekarza odpowiadającego za przeprowadzone badanie lekarskie i podpis pielęgniarki wykonującej szczepienie (druk zaświadczenia zostanie opracowany przez Wykonawcę Programu).

Sposób powiązania działań programu ze świadczeniami zdrowotnymi finansowanymi ze środków publicznych:

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 sierpnia 2021 r. w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego (Dz. Urz. M. Z. z 2021 r. poz. 65) szczepionka przeciwko grypie znajduje się na liście leków refundowanych. Dla osób w wieku 65 lat i więcej poziom odpłatności wynosi 50%, a dla osób w wieku 75 lat i więcej szczepionka jest bezpłatna.

III.4. Sposób udzielania świadczeń zdrowotnych w ramach programu polityki zdrowotnej:

Świadczenie polegające na wykonaniu szczepienia przeciwko grypie szczepionką czterowalentną dostępną na polskim rynku i dopuszczoną do stosowania w Polsce, aktualną w sezonie epidemicznym 2021/2022, u osób w wieku 65 lat i więcej (tj. urodzonych nie później niż 31 grudnia 1956 r.), zameldowanych w powiecie poznańskim (zgodnie ze złożonym pisemnym oświadczeniem, druk zostanie opracowany przez Wykonawcę Programu);

Szczepienia będą prowadzone na terenie poszczególnych gmin powiatu poznańskiego (w uzasadnionych sytuacjach, związanych ze stanem epidemii lub brakiem zgody zarządzającego na prowadzenie szczepień na terenie danej placówki w określonej gminie, mogą być przeprowadzone w gabinecie na terenie m. Poznania lub w gabinecie zlokalizowanym w innej gminie powiatu poznańskiego, o ile zarządzający nim, wyrazi na to pisemną zgodę). Szczegółowy harmonogram dotyczący terminów i miejsca realizacji szczepień zostanie określony przez wykonawcę Programu po podpisaniu stosownej umowy.

III.5. Sposób zakończenia udziału w programie polityki zdrowotnej:

- dla osób w wieku 65 lat i więcej
 - realizacja szczepienia wraz z edukacją (w ramach wizyty),
 - zdiagnozowanie trwałego przeciwskazania do szczepienia przeciwko grypie w wywiadzie lekarskim,
 - zgłoszenie woli zakończenia udziału w Programie;
- dla personelu:
 - uczestnictwo w działaniach edukacyjnych (szkolenie) i zrealizowanie szczepień na zlecenie realizatora Programu,
 - zgłoszenie woli zakończenia udziału w Programie.

Zakłada się, że kompletny udział w Programie polega na uczestnictwie w cyklu działań z zakresu profilaktyki grypy sezonowej obejmującym edukację oraz szczepienia. Przerwanie udziału w Programie jest możliwe na każdym jego etapie.

IV. Organizacja programu polityki zdrowotnej:

IV.1. Etapy programu polityki zdrowotnej i działania podejmowane w ramach poszczególnych etapów:

➤ **Działania podejmowane w ramach Programu:**

Tabela nr 3. Etapy i działania podejmowane w ramach „Programu polityki zdrowotnej z zakresu szczepień przeciwko grypie sezonowej dla mieszkańców powiatu poznańskiego”

Lp.	Działania podejmowane w ramach „Programu polityki zdrowotnej z zakresu szczepień przeciwko grypie sezonowej dla mieszkańców powiatu poznańskiego”	Termin realizacji
I etap. Opracowanie programu polityki zdrowotnej		
1.	Opracowanie programu polityki zdrowotnej uwzględniające rekomendację Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.	II/III kwartał 2021 r.
2.	Konsultacje Programu z gminami Powiatu Poznańskiego.	III kwartał 2021 r.
3.	Przesłanie do Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji oświadczenia o zgodności projektu Programu z rekomendacją, o której mowa w art. 48aa ust 11 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.	III kwartał 2021 r.
II etap. Wdrożenie Programu do realizacji oraz wybór wykonawcy programu polityki zdrowotnej:		
4.	Ogłoszenie otwartego konkursu ofert na wybór realizatora Programu.	III/IV kwartał 2021 r.
5.	Złożenie ofert w konkursie na wybór realizatora Programu przez podmioty wykonujące działalność leczniczą.	
6.	Wybór realizatora Programu przez Zarząd Powiatu w Poznaniu (uchwała Zarządu ws. zatwierdzenia wyników konkursu ofert).	
7.	Podpisanie umowy o realizacji Programu.	
III etap. Kampania informacyjno-promocyjna:		
8.	Poinformowanie wójtów/burmistrzów gmin powiatu poznańskiego o realizacji Programu oraz wyborze wykonawcy Programu.	IV kwartał 2021 r.
9.	Spotkanie z przedstawicielami gmin powiatu poznańskiego oraz wykonawcą Programu w celu omówienia organizacji i sposobu przeprowadzenia ww. Programu na terenie poszczególnych gmin (organizacja uzależniona od sytuacji epidemicznej).	
10.	Przeprowadzenie kampanii promocyjno-informacyjnej dotyczącej Programu (w tym m.in. plakaty, ulotki, informacje na stronach internetowych i w mediach, informacje w przychodniach oraz innych miejscach użyteczności publicznej na terenie powiatu poznańskiego).	IV kwartał 2021 r.
IV etap. Działania profilaktyczne (edukacja i szczepienia):		
11.	Przeprowadzenie szkolenia dla personelu uczestniczącego w realizacji Programu.	IV kwartał 2021 r.
12.	Opracowanie, wydanie oraz dystrybucja ulotek edukacyjnych.	
13.	Uzyskanie pisemnej zgody na udział w Programie (druk zgody oraz kwestionariusz badania przesiewowego przed szczepieniem zostanie opracowany przez Wykonawcę Programu).	IV kwartał 2021 r.

14.	Edukacja pacjentów przed szczepieniem.	
15.	Przeprowadzanie badania lekarskiego w celu wykluczenia przeciwwskazań do wykonania szczepienia (kwestionariusz badania przesiewowego przed szczepieniem zostanie opracowany przez wykonawcę Programu).	
16.	Wykonanie szczepień przeciw grypie.	
17.	Przeprowadzenie ankiety oceniającej jakość świadczeń zdrowotnych udzielanych w ramach Programu wśród odbiorców Programu (ankieta zostanie opracowana przez wykonawcę Programu).	
18.	Przedkładanie okresowych sprawozdań z realizacji Programu.	
19.	Monitoring realizacji Programu w okresie jego trwania (na bieżąco w trakcie trwania Programu).	IV kwartał 2021 r.
V etap. Podsumowanie realizacji Programu oraz ewaluacja:		
20.	Sporządzenie sprawozdania merytorycznego z realizacji Programu przez Wykonawcę Programu.	
21.	Rozliczenie dotacji przyznanej na realizację Programu.	I kwartał 2022 r.
22.	Ewaluacja Programu, opracowanie raportu końcowego z realizacji Programu i przesłanie go do Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.	

➤ **Wybór realizatora Programu:**

Wykonawca Programu zostanie wyłoniony w trybie otwartego konkursu ofert na wybór realizatora programu polityki zdrowotnej zgodnie z obowiązującymi przepisami określonymi w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285 ze zm.).

➤ **Termin i miejsce realizacji Programu:**

- **Miejsce:** 17 gmin powiatu poznańskiego i/lub m. Poznań
- **Termin:** 2021 r.

Szczegółowy harmonogram szczepień przedstawi wykonawca Programu po podpisaniu umowy.

IV.2. Warunki realizacji programu polityki zdrowotnej dotyczące personelu, wyposażenia i warunków lokalowych.

Program będzie realizowany przez podmiot wykonujący działalność leczniczą. Realizator Programu odpowiedzialny będzie za zapewnienie stosownej opieki medycznej uczestnikom Programu.

Po przeprowadzonym przez lekarza badaniu kwalifikującym szczepienie zostanie wykonane przez osobę posiadającą uprawnienia. Szczepienia będą przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, szczepionką dostępną na polskim rynku i dopuszczoną do stosowania w Polsce, zgodnie z zaleceniami producenta preparatu (charakterystyka produktu leczniczego).

➤ **Wymagania dotyczące personelu uczestniczącego w realizacji Programu:****Tabela nr 4. Wymagania dotyczące personelu uczestniczącego w realizacji Programu:**

Działania	Kwalifikacje personelu
Kwalifikowanie do szczepienia	Osoba uprawniona do przeprowadzenia badania kwalifikującego do szczepienia, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (w tym posiadająca aktualne prawo wykonywania zawodu).
Podanie szczepionki	Osoba uprawniona do podania szczepionki, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (w tym posiadająca aktualne prawo wykonywania zawodu).
Działania edukacyjne	Osoba posiadająca doświadczenie dydaktyczne w pracy z grupą docelową oraz posiadająca wiedzę z zakresu profilaktyki grypy na poziomie odpowiednim, aby przekazywać treści całkowicie merytorycznie spójne z materiałami informacyjno-edukacyjnymi.
Działania administracyjno-organizacyjne	Osoby posiadające doświadczenie odpowiadające realizowanym działaniom administracyjno-organizacyjnym w ramach Programu.

➤ **Wymagania dotyczące wyposażenia i warunków lokalowych:****Tabela nr 5. Wymagania dotyczące wyposażenia i warunków lokalowych:**

Działania	Infrastruktura
Kwalifikacja i szczepienie	Warunki takie jak dla gabinetu diagnostyczno-zabiegowego (zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa), a także dostępność do urządzeń odpowiednich do przechowywania szczepionek w warunkach zalecanych przez producenta (w szczególności zapewniający nieprzerwany łańcuch chłodniczy), materiały niezbędne do wykonania szczepienia oraz rozwiązania zapewniającego gotowość do podjęcia działań na wypadek wystąpienia działań niepożądanych lub innej sytuacji zagrożenia dla zdrowia lub życia.
Działania edukacyjne	Odpowiednie do zaplanowanych działań.

Doświadczenie Powiatu Poznańskiego w realizacji profilaktycznego programu szczepień przeciwko grypie:

Od 2013 r. Powiat Poznański realizuje profilaktyczny program szczepień przeciwko grypie.

Realizacja ww. Programu polegała na:

- **wykonaniu szczepień** przeciwko wirusowi grypy, szczepionką dostępną na polskim rynku i dopuszczoną do stosowania w Polsce, aktualną w danym sezonie epidemicznym,
- **przeprowadzenie edukacji zdrowotnej** dotyczącej profilaktyki grypy, w tym propagowania prawidłowych zachowań, takich jak przestrzeganie zasad higieny i unikanie potencjalnych miejsc rozprzestrzeniania się choroby, sposobów postępowania w przypadku zakażenia grypą.

Od 2013 r. Powiat Poznański zrealizował siedem edycji programu. Zaszczepiono łącznie 17 975 osób, wydatkowano na ten cel w sumie ponad 941 728, 2 zł.

Za podejmowane działania w przedmiotowym obszarze Powiat Poznański został uhonorowany przez Radę Naukową Ogólnopolskiego Programu Zwalczenia Grypy tytułem „Honorowego Eksperta w zakresie profilaktyki grypy” oraz „Lidera w innowacjach w zakresie profilaktyki grypy”. Nagrody zostały przyznane w uznaniu dla zasług na rzecz szerzenia profilaktyki grypy oraz trud wkładany w realizację ważnych zadań z zakresu promocji i ochrony zdrowia.

V. Sposób monitorowania i ewaluacji programu polityki zdrowotnej:

V.1. Monitorowanie:

Monitoring realizacji Programu będzie polegał na analizie comiesięcznych sprawozdań przedkładanych przez wykonawcę Programu dotyczących zgłaszalności w zakresie:

- szkolenia/szkoleń dla personelu uczestniczącego w Programie (z uwzględnieniem liczby osób uczestniczących w szkoleniu/szkoleniach – obowiązuje do czasu zrealizowania zadania),
- szczepień (z uwzględnieniem liczby osób zgłoszonych do szczepień z podziałem na gminy, liczby osób zaszczepionych z podziałem na gminy, liczby osób, które nie zostały zaszczepione z przyczyn zdrowotnych z podziałem na gminy, liczby osób, które zrezygnowały z uczestnictwa w Programie z podziałem na gminy),
- edukacji (z uwzględnieniem liczby osób objętych edukacją w ramach wizyty kwalifikacyjnej/szczepienia, liczby wydrukowanych i rozdstrybuowanych materiałów edukacyjnych).

W ramach oceny zgłaszalności na bieżąco będzie kontrolowana liczba zgłoszeń do Programu względem planowanej liczby uczestników, którzy mają zostać objęci szczepieniami. W przypadku stwierdzenia znaczących odstępstw od oczekiwanego poziomu zgłoszeń podejmowane będą działania naprawcze.

Monitoring będzie uwzględniał również ocenę jakości udzielanych świadczeń (na podstawie ankiet opracowanych przez wykonawcę Programu, wypełnionych anonimowo przez odbiorców Programu oraz uwagi zgłoszone przez uczestników Programu).

Kontynuacja realizacji „Programu polityki zdrowotnej z zakresu szczepień przeciwko grypie sezonowej dla mieszkańców powiatu poznańskiego” w kolejnych latach uzależniona będzie m.in. od możliwości finansowych Powiatu Poznańskiego oraz aktualnych regulacji prawnych.

Zakłada się, że po realizacji Programu zostanie przygotowany raport, w którym przeanalizowane zostaną wskaźniki kluczowe dla sukcesu Programu (zarówno pod kątem zgłaszalności jak i jakości świadczeń). Dane uzyskane w wyniku analizy będą służyć ewentualnej korekcie działań w przyszłych latach realizacji Programu, tak aby z roku na rok maksymalizować efekty Programu.

Przed wdrożeniem kolejnej edycji Programu zweryfikowane zostaną przedmiotowe rekomendacje Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji oraz wprowadzone ewentualne zmiany wynikające z ww. rekomendacji, w szczególności dotyczące dostępności produktów leczniczych, poziomu ich finansowania ze środków publicznych oraz zalecanego dawkowania.

V.2. Ewaluacja:

Po zakończeniu realizacji Programu zostanie przeprowadzona ewaluacja uwzględniająca:

- **ocenę zgłaszalności do Programu w oparciu o dane** (na podstawie sprawozdania przedłożonego przez wykonawcę Programu po zakończeniu realizacji Programu):
 - liczby osób zaszczepionych w ramach Programu, z podziałem na rok urodzenia oraz na gminy,

- liczby osób, które nie zostały zaszczepione w ramach Programu z przyczyn zdrowotnych, z podziałem na gminy,
- liczby osób, które zrezygnowały z uczestnictwa w Programie, z podziałem na gminy,
- liczby osób objętych edukacją w ramach wizyty kwalifikacyjnej/szczepienia, z podziałem na gminy,
- liczby personelu uczestniczącego w szkoleniu, z podziałem na gminy,
- liczby rozdyskrebowanych ulotek edukacyjnych.

Wykonawca Programu zobowiązany będzie do prowadzenia wykazu uczestników Programu, w formie elektronicznej bazy danych, w arkuszu kalkulacyjnym Microsoft Excel obejmującego: dane osoby zaszczepionej przeciw grypie: imię i nazwisko, numeru PESEL, adres zameldowania oraz informacje o szczepieniu (data i godzina podania szczepionki, nazwa preparatu i nr serii szczepionki, dawka i miejsce podania), dane kontaktowe (np. adres e-mail, numer telefonu, adres do korespondencji), datę wyrażenia zgody na uczestnictwo w Programie, przetwarzanie danych osobowych i kontakt, datę zakończeniu udziału w Programie.

▪ **ocenę jakości udzielanych świadczeń w ramach Programu:**

Ocena jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych w ramach Programu zostanie dokonana na podstawie analizy ankiet przeprowadzonych anonimowo wśród odbiorców Programu oraz uwag zgłoszonych przez uczestników Programu (ankieta satysfakcji, w której znajdują się pytania odnośnie elementów Programu, z którymi uczestnik miał styczność, zostanie ona opracowana przez Wykonawcę Programu po podpisaniu umowy).

W ramach ewaluacji zostanie przeprowadzona analiza obejmująca oszacowanie:

- ilorazu liczby osób zaszczepionych w ramach Programu przeciwko grypie i liczby osób z populacji docelowej Programu. Wynik wyrażony w procentach (miernik celu głównego programu);
- liczby osób w wieku 65 lat i więcej zaszczepionych w danym roku w ramach Programu względem populacji ogólnej osób w wieku 65 lat i więcej (wyrażona liczbowo oraz procentowo);
- liczby osób w wieku 65 lat i więcej zaszczepionych w danym roku w ramach Programu względem populacji zakwalifikowanej do programu (przed kwalifikacją lekarską do szczepienia).
- liczby niepożądanych odczynów poszczepiennych (na podstawie sprawozdania od Wykonawcy Programu).

Dodatkowo prowadzona będzie współpraca z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu w zakresie monitorowania poziomu zachorowań na grypę w regionie.

Wyniki ewaluacji będą zawarte w raporcie końcowym z realizacji całego Programu.

VI. Budżet programu polityki zdrowotnej:

VI.1. Szacunkowe koszty jednostkowe

Szacunkowy planowany koszt jednostkowy obejmujący koszty szczepienia (w tym koszt badania lekarskiego kwalifikującego do szczepienia, zakup szczepionki i jej podanie, w tym zakup sprzętu i materiałów jednorazowego użytku oraz utylizację zużytego sprzętu medycznego i materiałów),

koszty edukacji i koszty promocyjno-informacyjne, koszty administracyjno-organizacyjne (w tym zbieranie i przetwarzanie danych związanych z monitorowaniem oraz ewaluacją Programu), a także inne niezbędne dla prawidłowej realizacji Programu to 60,75 zł¹⁵ w 2021 r.

Tabela nr 7. Szacunkowe koszty jednostkowe w podziale na poszczególne grupy kosztów.

Rodzaj kosztu	% udział danej grupy kosztów w koszcie jednostkowym	Koszty brutto w zł
Koszty szczepienia (w tym koszty badania lekarskiego, zakupu szczepionki oraz podania preparatu)	70%	42, 53
Koszty edukacji i koszty promocyjno-informacyjne	20%	12, 15
Koszty administracyjno-organizacyjne (w tym zbieranie i przetwarzanie danych związanych z monitorowaniem oraz ewaluacją Programu), a także inne niezbędne dla prawidłowej realizacji Programu	10%	6, 07
Razem	100%	60, 75 ¹⁵

VI.2. Koszty całkowite.

W 2021 r. na realizację Programu planuje się przeznaczyć z budżetu Powiatu Poznańskiego 500 000, 00 zł. Kwota ta uwzględni możliwości finansowe Powiatu na dzień opracowania niniejszego Programu.

Tabela nr 8. Szacunkowe koszty całkowite Programu w podziale na poszczególne grupy kosztów.

Rodzaj kosztu	% udział danej grupy kosztów w koszcie całkowitym Programu	Koszty brutto w zł
Koszty szczepienia (w tym koszty badania lekarskiego, zakupu szczepionki oraz podania preparatu)	70%	350 000, 00
Koszty edukacji i koszty promocyjno-informacyjne	20%	100 000, 00
Koszty administracyjno-organizacyjne (w tym zbieranie i przetwarzanie danych związanych z monitorowaniem oraz ewaluacją Programu), a także inne niezbędne dla prawidłowej realizacji Programu	10%	50 000,00
Razem	100%	500 000, 00

VI.3. Źródła finansowania:

Działania w ramach Programu są nieodpłatne dla pacjenta.

Program zostanie sfinansowany ze środków budżetowych Powiatu Poznańskiego.

VI. 4. Kontynuacja Programu:

Kontynuacja realizacji „Programu polityki zdrowotnej w zakresie szczepień przeciwko grypie sezonowej dla mieszkańców powiatu poznańskiego” w kolejnych latach uzależniona będzie

¹⁵ Powyższa kalkulacja stanowi symulację kosztu jednostkowego, przy posiadanym budżecie całkowitym przeznaczonym na realizację Programu. Faktyczny jednostkowy koszt zostanie wskazany przez wykonawcę Programu w procedurze konkursowej.

od możliwości finansowych Powiatu Poznańskiego oraz aktualnych regulacji prawnych w omawianym temacie.

VII. Bibliografia:

- 1) <http://aotm.gov.pl>;
- 2) <https://stat.gov.pl/>;
- 3) <http://szczepienia.pzh.gov.pl>
- 4) „Zapobieganie, rozpoznawanie i leczenie grypy” Wytyczne Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce (2019)
- 5) „Mapa potrzeb zdrowotnych w zakresie chorób układu oddechowego (ostrzych) dla województwa wielkopolskiego”
- 6) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642);
- 7) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 469);
- 8) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie wzoru programu polityki zdrowotnej, wzoru raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej oraz sposobu sporządzenia projektu programu polityki zdrowotnej i raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2476);
- 9) Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2021 (Dz. Urz. MZ z 2020 r. poz. 117)
- 10) Zarządzenie nr 355/19 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 sierpnia 2019 r. zmieniające zarządzenie Wojewody Wielkopolskiego w sprawie ustalenia priorytetów dla regionalnej polityki zdrowotnej w województwie wielkopolskim.
- 11) Rekomendacja nr 1/2019 z dnia 18 września 2019 r. Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji w sprawie zalecanych technologii medycznych, działań przeprowadzanych w ramach programów polityki zdrowotnej oraz warunków realizacji tych programów, dotyczących profilaktyki grypy sezonowej w populacji osób w wieku 65 lat i więcej.